

09.12.2022 r.

BP.5132.352.2022

2022.415645.TR

M. P. sp. z o.o. sp.k.

Decyzja nr 195/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku M. P. sp. z o.o. sp.k. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznaję za prawidłowe stanowisko w zakresie niepodlegania komandytariusza spółki komandytowej dodatkowemu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu otrzymywania wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki, w oparciu o umowę spółki i uchwałę wspólników, ponad tytuł ustanowiony w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 16 listopada 2022 r. przedsiębiorca M. P. sp. z o.o. sp.k. w , KRS, NIP, REGON, zwany dalej „Przedsiębiorcą”, zwrócił się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie podlegania komandytariuszy obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wynagrodzenia uzyskiwanego na mocy uchwały za prowadzenie spraw spółki.

Wniosek spełniał wymogi formalne wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki komandytowej. Do prowadzenia spraw spółki uprawnieni są komplementariusze.

Wspólnicy spółki zamierzają zmienić umowę spółki, poprzez:

- przyznanie komandytariuszom prawa do prowadzenia spraw spółki,
- przyznanie komandytariuszom prawa do wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki,
- określenie wysokości i zasad wypłacania wynagrodzenia.

Zgodnie z projektowanymi postanowieniami, po przyjęciu stosownej uchwały komandytariusze Przedsiębiorcy będą otrzymywać wynagrodzenie z tytułu prowadzenia spraw spółki. Wykonywane czynności oraz wypłacane wynagrodzenie będą miały swoją podstawę wyłącznie w umowie spółki i przepisach ustawy. Przedsiębiorca wyklucza okoliczność, jakoby pomiędzy nim a wspólnikami nastąpiło zawiązanie stosunku cywilnoprawnego w oparciu o dodatkowe umowy.

Po uchwaleniu zmiany w umowie spółki, wspólnicy będą otrzymywali wynagrodzenie za prowadzenie spraw spółki wyłącznie po podjęciu uchwały w przedmiocie wypłaty wynagrodzenia dla wspólników z prowadzenie spraw spółki.

Przychody wspólników zostaną wykazane jako dochody z innych źródeł na podstawie przepisu art. 10 ust. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż nie są one dochodami z umowy zlecenia zgodnie z przepisem art. 750 (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360, z późn. zm.)), ani nie wynikają ze stosunku powołania, lecz są otrzymywane z tytułu prowadzenia spraw spółki (art. 39 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1467, z późn. zm.)).

Wnioskodawca nie będzie odprowadzał z tego tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, jako że osoby otrzymujące wynagrodzenie z tytułu prowadzenia spraw spółki nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Przedsiębiorca zadał we wniosku następujące pytanie:

Czy w związku z planowaną zmianą umowy spółki komandytowej, wynagrodzenie przyznane komandytariuszom za prowadzenie spraw spółki będzie dodatkowym tytułem do objęcia komandytariuszy obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowym na podstawie art. 66 ustawy o świadczeniach?

Zdaniem Przedsiębiorcy, wypłata wynagrodzenia z tytułu prowadzenia spraw spółki na podstawie postanowień umowy i uchwały wspólników nie stanowi podstawy do podlegania przez komandytariusza obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W uzasadnieniu przedsiębiorca wskazał, iż zgodnie z art. 121 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1467, z późn .zm.), zwanej dalej: „k.s.h.”, komandytariusz nie ma prawa ani obowiązku prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. W związku z tym, wspólnicy spółki komandytowej, mogą uregulować tę kwestię odmiennie i w umowie spółki przyznać komandytariuszom prawo do prowadzenia spraw spółki. Zgodnie z art. 46 k.s.h. wspólnikom spółki jawnej nie przysługuje wynagrodzenie za prowadzenie spraw spółki, a zasada ta, na podstawie art. 103 k.s.h. dotyczy również spółki komandytowej. Jednakże zawarta w art. 46 k.s.h. norma ma charakter dyspozytywny z uwagi na przepis art. 37 § 1 k.s.h., który stanowi, że przepis art. 46 k.s.h. ma zastosowanie, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej. Zamknięty katalog podmiotów objętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym znajduje się w przepisie art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach. Wśród niniejszego katalogu nie ma wskazanych osób będących wspólnikami spółki, pobierającymi wynagrodzenie za prowadzenie jej spraw.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest prawidłowe. Stosownie do treści art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach, w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Zgodnie natomiast z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 5 ust. 21 ustawy o świadczeniach, za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą uważa się osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 8 ust. 6 pkt 4 ostatniej z wymienionych ustaw, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Wobec powyższego, na zasadzie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Powyższe implikuje okoliczność, iż na gruncie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest uważany za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą na potrzeby ustalenia podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Przepisy ustrojowe spółki komandytowej zostały ustanowione tytule drugim dziale trzecim k.s.h.

Jednym z najistotniejszych elementów składających się na naturę spółki komandytowej jest okoliczność, iż występują w niej dwa rodzaje wspólników. Co najmniej jeden wspólnik – o statusie zbliżonym do statusu wspólnika spółki jawnej – odpowiadający za zobowiązania spółki (komplementariusz) oraz wspólnik o ograniczonym kwotowo zakresie odpowiedzialności, nie mający prawa prowadzenia spraw spółki (komandytariusz) (art. 102 k.s.h.).

Zakres odpowiedzialności implikuje dalsze różnice pomiędzy statusem wspólników. Komandytariusz z mocy art. 121 § 1 k.s.h. nie ma ani prawa, ani obowiązku prowadzenia spraw spółki. Komandytariusz nie jest również uprawniony do reprezentowania spółki inaczej, niż jako jej pełnomocnik (art. 118 § 1 k.s.h.). Według art. 117 k.s.h. spółkę reprezentują natomiast komplementariusze, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono prawa reprezentowania spółki. (Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 4, Warszawa 2022).

Naturalną konsekwencją ograniczonych uprawnień i zakresu odpowiedzialności komandytariusza jest udział w zyskach i stratach spółki. Na zasadzie art. 123 § 1 k.s.h., komandytariusz uczestniczy w zysku spółki proporcjonalnie do jego wkładu rzeczywiście wniesionego do spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Z powyższego płynie wniosek, iż kodeksowy model zróżnicowania statusu komplementariuszy i komandytariuszy zakłada, że komplementariusze pełnią role wspólników zarządzających, a komandytariusze pasywnych inwestorów finansujących działalność spółki (J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2022).

Ponadto jak wskazuje się w doktrynie, niedopuszczalne jest łącznie statusu komplementariusza i komandytariusza, gdyż byłoby to sprzeczne z naturą tej spółki (Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 4, Warszawa 2022).

W konsekwencji w modelowym ujęciu komplementariusz jako w pełni odpowiedzialny za zobowiązania spółki komandytowej prowadzi jej sprawy, a komandytariusz jako wspólnik

pasywny jest pozbawiony tego prawa i obowiązku. Analogicznie role obydwu wspólników należy postrzegać, w przypadku interpretacji przepisów o ubezpieczeniach społecznych i ubezpieczeniach zdrowotnych.

Niezależnie od tego kodeksowa regulacja prowadzenia spraw spółki komandytowej ma charakter względnie obowiązujący (art. 37 § 1 k.s.h. w zw. z art. 103 k.s.h.), zaś art. 121 k.s.h., dotyczący statusu komandytariusza w zakresie prowadzenia spraw spółki, ma charakter *iuris dispositivi*. Na zasadzie art. 103 § 1 k.s.h., w sprawach nieuregulowanych w analizowanym dziale k.s.h. do spółki komandytowej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie z przepisem art. 39 § 1 k.s.h. w zw. z art. 103 k.s.h., co do zasady, każdy wspólnik spółki ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki, a prawo to jest prawem osobistym, członkowskim o charakterze obligacyjno-organizacyjnym, a w związku z tym nie może być przedmiotem rozporządzenia.

Z mocy art. 121 § 1 k.s.h., komandytariusz jako inwestor pasywny, nie jest uprawniony ani obowiązany do prowadzenia spraw spółki. Prowadzenie spraw spółki zostało powierzone komplementariuszom i zasady prowadzenia przez nich spraw spółki regulują przepisy właściwe dla spółki jawnej (art. 103 w zw. z art. 40 k.s.h.). Jak wyżej wskazano przyjęcie tego modelu nie ma jednak charakteru bezwzględnie. Artykuł 121 § 1 in fine k.s.h., przesądza, że regulacja ta ma charakter dyspozytywny i umowa spółki może inaczej ukształtować zasady prowadzenia spraw spółki. Nie jest zatem wykluczone umowne nałożenie na komandytariusza prawa jak i obowiązku prowadzenia spraw spółki.

Przywołane uwagi dotyczą prowadzenia spraw spółki *sensu stricte*, tj. rozumianego jako czynności z zakresu stosunków wewnętrznych spółki, przejawiających się w podejmowaniu wszystkich decyzji dotyczących jej funkcjonowania.

Zasadą wynikającą z art. 46 k.s.h. jest okoliczność, że za tak rozumiane prowadzenie spraw spółki, w zakresie o jakim mowa w art. 39-40 k.s.h. wspólnik nie otrzymuje wynagrodzenia. Przepis ten ma charakter dyspozytywny, a jego modyfikacja następuje w umowie spółki, statuującej stosunek korporacyjny (vide – art. 37 k.s.h.). W związku z powyższym wspólnicy w umowie spółki mogą wprowadzić zasadę, że wspólnik prowadzący sprawy spółki ma prawo do wynagrodzenia. Zatem, wspólnicy w umowie spółki mogą powierzyć prowadzenie spraw spółki komandytariuszowi i ustalić, że odbywa się to za wynagrodzeniem.

W takim przypadku komandytariusza prowadzącego sprawy spółki nie łączyłby ze spółką żaden stosunek cywilnoprawny skutkujący wzajemnością świadczonych usług, ale stosunek

właścicielski, natomiast wypłacone wynagrodzenie byłoby pochodną tegoż stosunku i wykonywanych na jego podstawie czynności.

Przenosząc powyższe na grunt opisanego we wniosku zdarzenia przyszłego, należy stwierdzić, iż pobieranie przez komandytariusza wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki, w wysokości ustalonej umową spółki i uchwałą wspólników nie stanowiłoby zatem dodatkowego w odniesieniu do art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, samodzielного tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o jakim mowa w art. 82 ustawy o świadczeniach.

Należy jednak zastrzec, iż obowiązek wykonywania czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki dotyczący wspólnika spółki może wynikać bezpośrednio z przepisów k.s.h., lecz pozycja wspólnika może być także ukształtowana - stosownie do łączących się z tą funkcją kompetencji, uprawnień i obowiązków przewidzianych albo w umowie spółki, albo w umowie stron, zgodnie z zasadą wolności umów - na podstawie umowy zlecenia (za wynagrodzeniem lub bez wynagrodzenia – art. 45 k.s.h. w zw. z art. 735 § 1 k.c.).

Powyższe dotyczy w szczególności prowadzenia spraw spółki *sensu largo*, w którym to ujęciu zakres kompetencji komandytariusza obejmowałby również reprezentację spółki przed osobami trzecimi. O ile bowiem sytuacja prawna komplementariusza na gruncie przepisów o ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych z założenia klasyfikuje wszelkie przychody jego związane z reprezentacją i prowadzeniem spraw spółki jako związane ze statusem wspólnika, o tyle status komandytariusza wyklucza taki stan rzeczy.

W celu reprezentowania spółki w stosunkach zewnętrznych, komandytariusz powinien bowiem legitymować się odrębnym pełnomocnictwem. Wobec tego zachodzi potrzeba nawiązania odrębnej od umowy spółki czynności prawnej. Wynagrodzenie uzyskane w związku z wykonywaniem tej czynności może nie być zaklasyfikowane jako pochodna statusu wspólnika. Konieczności rozróżnienia obydwu stosunków prawnych nie zmieni również fakt umieszczenia pełnomocnictwa w treści umowy spółki.

Ocena, czy stosunek prawny łączący komplementariusza ze spółką ogranicza się wyłącznie do więzi ukształtowanej przez przepisy prawa handlowego, czy obok elementów wynikających z tych przepisów zawiera również cechy charakterystyczne dla innego stosunku prawnego, wynikać musi z analizy składanych przez strony oświadczeń woli i działań podejmowanych w ich wyniku.

Pouczenie

Od niniejszego postanowienia stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 7 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.
Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221, poz. 2193, z późn. zm.) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.
Na podstawie art. 243 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.